

Tek cümleyle ifade edilebilir: kapitalizm karşısında yaşayabilmektir.

Sürekli belirtirim, tekrarlamakta yarar bulunuyor:

Teoride öngörülenin aksine dünya devrimi gerçekleşmedi. Sosyalizm güçlü bir kapitalizmle birlikte yaşamak zorunda kaldı. Buradan hemen çıkarılacak sonuç; sosyalizm teorisinin değişmesi gerektiridir.

Sosyalizmin tanımı da buna dahildir.

Sosyalizm, kapitalizme alternatiftir. Başlangıçtan beri kapitalizme göre tanımlanmıştır.

Buradan hemen çıkan sonuç, kapitalizm değiştiğinde sosyalizmin de değişmesi gerektiridir.

Bugün yapılacak sosyalizm tanımı son tanım değildir. Kapitalizmdeki değişmeyle birlikte bu tanım da değişmek zorundadır.

Marx-Engels-Lenin'i tekrarlamakla yetinebilirsiniz; tekrarlayın, diyelim on yıl sonra da aynı konumda olacaksınız.

Kapitalizm, teoride öngörülenin aksine, üretici güçlerin gelişmesini yavaşlatmıyor, tersine hızlandırıyor.

Hızlanmak kendi başına belirleyici değildir; nasıl hızlanıyor?

Dengesiz gelişme içinde ve insanlık için yararlı olmayan sonuçlar yaratarak hızlandırıyor.

Önce bu hızlanmayı görmek ve kabullenmek gerekir.

Marx-Engels birinci sanayi devrimi döneminde yaşadı.

Lenin ikinci sanayi devrimini (elektrikleşme) yaşadı.

Bunun ardından bilgisayarlaşma, robotlaşma, yapay zeka geldi.

Bunların her biri üretici güçlerin gelişmesinde devrim niteliğindedir.

1960'lı yıllarda sosyalist ülkelerde yaşanan tartışmayı değişik kitaplarda aktarmıştım.

Bir kesim “bilimsel teknolojik devrim” adını verdikleri üretici güçlerdeki büyük gelişmenin geldiğini görüyor ve reel sosyalizmin kendini buna göre düzenlemesi gerektiğini savunuyordu.

Diğer kesim ise “kapitalizm üretici güçlerin geliştirilmesinde devrim yapamaz” anlayışından hareketle bunu kabul etmiyordu.

Bu tartışmanın en canlı yaşandığı yer Demokratik Almanya Cumhuriyeti'dir. Rastlantı değildir çünkü bu ülke sosyalist ülkeler arasında üretici güçlerin en gelişmiş olduğu yerd. (Bkz. 1989 Berlin Duvarı)

Hataları mutlaka olan ama bir partinin genel sekreteri olunca durumu idare etmekle yetinmeyen Walther Ulbricht, 1970’de şu belirlemeyi yapıyordu: “sosyalizm kendi yasallıkları olan uzun sürecek bir dönemdir.”

Bunun anlamı; sosyalizm, komünizmin ilk aşaması değildir.

Benimsenmedi ve anti marksist görüşlere sahip olmasından hareket edilerek Ulbricht görevi bırakmak zorunda kaldı.

Yerine Honecker geçti, eski çizgiyi sürdürdü ve 20 yıl sonra dünyanın kaç bucak olduğunu görecekti.

Ülkede üretici güçlerin gelişme düzeyi, sürekli rekabet içinde olunan Federal Almanya’nın yarısı kadardı. DAC’nin bu durumda yaşaması mümkün değildi.

DAC’nin daha üstün olduğu özellikler sayılabilir ama bunlar yaşamak için yeterli değildi.

“Sosyalist ülkelerde demokrasi olmadığı için dağılma gerçekleşti” belirlemesi için şu söylenebilir: o ülkeler otoriter bir sisteme sahip oldukları için daha uzun yaşayabildiler.

Sosyalizmin üretici güçlerin az gelişmiş olduğu ülkelerde gerçekleşmesi, hızlı modernleşmeyi zorunlu kılar. Böyle bir modernleşme sert yöntemleri gerektirir. Hatalar bazen vahim hatalar yapılır ama açık olan otoriter yöntemlerdir.

SSCB 15 yılda yarı feodal bir ülkeden sanayi ülkesine dönüştü. Alman faşizmini de sanayi gücü temelinde yendi.

Aynı gelişme yöntemini bugün uygulayamazsınız, koşullar değişmiştir.

Uygulandığı örgütlerde bile keyfiliği ortadan kaldırmayan, ne olduğu kimse tarafından tam olarak belirlenemeyen sosyalist demokrasiye kalsaydı, SSCB 1940'lı yıllarda bitmişti.

Üretici güçleri geliştirmek ve öncelikle bu temelde güçlü kapitalizm karşısında ayakta kalabilmek zorundasınız.

Üretim otoriter bir süreçtir ve “sosyalist demokrasi” üretici güçlerin gelişmesini hızlandırmaz, tersine engeller.

Kapitalizmden farklı özellikler bu gelişme yavaşlatılmayacak, geri plana atılmayacak çerçevede uygulanmalıdır.

Aksi durumda bir dönem belki çok demokratik olursunuz ama yaşayamazsınız.

Dünyaya şöyle bir bakın; Çin, Vietnam ve Küba bunu yapmaya çalışıyor. Bunlara Kuzey Kore ve Laos'u eklemek gerekir.

Onları dikkatle izlemek gerekir.

Bu ülkelerde gelişmenin eksenini üretici güçlerin geliştirilmesi oluşturur.

Pazar sosyalizmi; komünist partisi iktidarı altında rekabet başta olmak üzere kapitalizmin bazı özelliklerini sosyalizmin içine almaktır.

Ülkelerin durumuna göre uygulama farklı olabilir ama esas olan budur.

İsteyen yıllardır yaptığı gibi Marx-Engels ve Lenin dönemindeki sosyalist teoriyi tekrarlayabilir.

Gidebilecekleri hiçbir yer yoktur.